

- Note :** 1. All Questions are Compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

- Q. 1 Write Notes On. (Any Two) (14)**
- Industries and handicrafts in the Pre-British period in India.
  - Causes of low productivity in agriculture in India.
  - Problems of agricultural marketing in India.
  - Industrial Policy Resolution - 1948
- Q. 2 Explain (Any Two) (12)**
- Structure and organisation of villages in India in the pre British period.
  - Consequences of economic drain.
  - Poverty alleviation measures taken by the Government of India.
- Q. 3 Discuss (Any Two) (12)**
- Importance of agriculture in India.
  - Land Reform Measures in India.
  - Food Management in India.
- Q. 4 Describe (Any Two) (12)**
- Industrial Development in the Pre-Reform period in India.
  - Industrial Policy Resolution - 1956
  - New Industrial Policy - 1991

वेळ : २ तास

मराठी भाषांतर

गुण : ५०

- सुचना :** १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) (१४)**
- ब्रिटीशपूर्व काळातील भारतीय उद्योग व हस्तोद्योग.
  - भारतातील शेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे.
  - भारतातील शेती माल विपणनाच्या समस्या.
  - १९४८ चे औद्योगिक घोरण
- प्रश्न २. स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन) (१२)**
- ब्रिटीशपूर्व काळातील भारतीय गावांची रचना व संघटन.
  - आर्थिक निःस्सारणाचे परिणाम.

- २) भारतातील भू-सुधारणा उपाययोजना.
- ३) भारतातील अन्नधान्य व्यवस्थापन.

प्रश्न ४. वर्णन करा. (कोणत्याही दोन)

- १) सुधारणापूर्व काळातील भारतातील औद्योगिक विकास.
- २) १९५६ चे औद्योगिक धोरण.
- ३) १९९१ चे नवीन औद्योगिक धोरण.

(१२)

*****

(१२)

भारतीय भाषा

समय : २ तास

सुचना : १. प्रश्न दोन निवडावे.

२. उत्तरांसाठी १२० मिनटे वापरण्यात यावे.

(४१)

प्रश्न १. (कोणत्याही दोन)

- १) भारतातील औद्योगिक विकास.
- २) १९५६ चे औद्योगिक धोरण.
- ३) १९९१ चे नवीन औद्योगिक धोरण.

(६१)

प्रश्न २. (कोणत्याही दोन)

- १) सुधारणापूर्व काळातील भारतातील औद्योगिक विकास.
- २) १९५६ चे औद्योगिक धोरण.
- ३) १९९१ चे नवीन औद्योगिक धोरण.